

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobců: a) **L. S.**, narozený dne X
bytem X
b) **V. Š.**, narozený dne X
bytem X
oba zastoupeni advokátkou JUDr. Lenkou Příkazskou
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1
proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2021, č. j. KUOK 29288/2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Městský úřad Lipník nad Bečvou v působnosti stavebního úřadu rozhodnutím ze dne 23. 11. 2020, č. j. MU/22533/2020/SÚ-UŘO1 (územní rozhodnutí č. 24/2020), na žádost investora Ing. V. S. umístil podle § 79 a 92 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování

a stavebním řádu (stavební zákon) stavbu s názvem „*Infrastruktura pro RD V.-T.*“ na pozemcích parc. č. X, XA, XB, XC a XD v k. ú. X, obec X (výrok I.), dále v souvislosti s uvedeným stavebním záměrem povolil podle § 8 odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny kácení 10 ks ovocných stromů na pozemku parc. č. XB a 70 m² zapojeného porostu smrků na pozemku parc. č. X (výrok II.) a uložil žadateli podle § 8 odst. 6 a § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny provést náhradní výsadbu na pozemcích parc. č. X a XE (výrok III.), a dále stavební úřad ve výroku uvedl 44 podmínek k umístění předmětné stavby. Stavba je ve výroku rozčleněna na 9 stavebních objektů. Jedná se o novou dopravní a technickou infrastrukturu (příjezdová komunikace, vodovod a vodovodní přípojky, kanalizace a kanalizační přípojky, přeložka zatrubněné vodoteče, veřejné osvětlení a telekomunikační vedení) pro šest rodinných domů na stávajícím, dosud nerozděleném pozemku parc. č. XB v k. ú. X.

2. Proti rozhodnutí stavebního úřadu podali odvolání žalobci, kteří jsou vlastníky nemovitostí sousedících s pozemky, na nichž má být záměr umístěn, konkrétně žalobce a) vlastní rodinný dům č. p. XF na pozemku parc. č. st XG a zahrady na pozemcích parc. č. XH a XI a žalobce b) vlastní rodinný dům č. p. XJ na pozemku parc. č. XK a zahradu parc. č. XL. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání obou žalobců zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

B) Žaloba a vyjádření žalovaného

3. Žalobci žalobou požadoval zrušení rozhodnutí žalovaného i stavebního úřadu. Žalobní body soud shrnuje takto:
 - a) správní orgány se dostatečně nevypořádaly s námitkou nevhodného umístění stožárů veřejného osvětlení a nebrání zřetele na stávající pohodu bydlení žalobců, důvodná obava žalobců z nadměrného osvětlení nebyla žádným podkladem hodnověrně vyvrácena, umístění dvou stožárů u pozemku žalobce b) je neproporcionální;
 - b) umístění nového kanalizačního řadu bylo předčasné, a tudíž nezákonné, neboť dosud nebyla vybudována a zkolaudována nová splašková kanalizace;
 - c) nelze souhlasit s žalovaným, že námitky týkající se nové příjezdové komunikace a zachování výškové úrovně stávajících vjezdů na pozemky žalobců, jsou předčasné;
 - d) výrok o náhradní výsadbě je nevykonatelný a de facto nulitní z důvodu absence lhůty pro její provedení.
4. Žalovaný požadoval zamítnutí žaloby, odkázal na napadené rozhodnutí a zopakoval závěry v něm uvedené.

C) Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného dle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl ve věci bez jednání.
6. Předně je třeba uvést, že podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. krajský soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Citované ustanovení s. ř. s. vyjadřuje jednu ze základních zásad správního soudnictví, a to zásadu dispoziční. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen

žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů nepředstavuje nástroj ke všeobecné kontrole zákonnosti postupu a rozhodování správních orgánů. Nevymezí-li žalobce srozumitelně a jednoznačně konkrétní skutkové či právní důvody tvrzené nezákonnosti nebo procesní vady správního aktu, ale toliko obecně poukazuje na rozpor postupu správních orgánů se zákonem, není povinností soudu za žalobce spekulativně domýšlet další argumenty či vybírat z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

7. Žalobci kromě žalobních bodů popsaných výše zmínili v úvodu kapitoly II. žaloby celou řadu vad, jimiž má trpět napadené rozhodnutí (nesprávnost, nepřezkoumatelnost, nezákonnost, nedůvodnost atd.) a řízení, které jeho vydání předcházelo (neúplné zjištění skutkového stavu, porušení rovného přístupu k účastníkům atd.). Tato tvrzení ale nemají skutečně povahu žalobních bodů ve smyslu výše uvedeném, neboť z nich není patrné, z jakých právních a skutkových důvodů napadají rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, vyjádřil, že *„[l]íčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých obvyklých nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.“*
8. Krajský soud proto žalobci uváděné typové nezákonnosti a vady za projednatelné žalobní body nepovažuje a věnuje se jen žalobním bodům shrnutým v úvodu, byť i ty trpí značnou obecností.
Osvit pouličními lampami
9. Jedním ze stavebních objektů záměru je i objekt označený v rozhodnutí stavebního úřadu jako SO 402 *Veřejné osvětlení*, které bylo umístěno na pozemky parc. č. XC, XD, X, XA a XB a má se skládat z podzemního kabelového vedení a 5 ks ocelových, žárově zinkovaných stožárů, z nichž na každém bude instalováno výbojkové 70 W svítidlo, přičemž osvětlení má být provozováno v automatickém provozu na základě poklesu intenzity osvětlení.
10. Žalobci se obávají, že světlem z lamp budou nadměrně osvětlovány jejich nemovitosti, zejména zahrady, což povede ke zhoršení pohody jejich bydlení. Obtěžování osvitem se v právu označuje jako imise. Regulací imisí se zabývá zejména občanské právo, konkrétně § 1013 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, upravující tzv. sousedská práva. Jde tedy o námitky převážně soukromoprávní povahy, a nadto námitky budoucích a nikoli stávajících imisí, nicméně stavební zákon ukládá stavebnímu úřadu, aby se i s tímto typem výhrad proti stavebnímu záměru vypořádal.
11. Krajský soud nejprve shrne relevantní skutečnosti vyplývající z obsahu správního spisu.

12. Zahájení územního řízení bylo účastníkům oznámeno sdělením ze dne 8. 4. 2019, v němž stavební úřad označil za účastníky řízení oba žalobce, přičemž žalobci a) bylo oznámení doručeno dne 16. 4. 2019 a žalobci b) dne 15. 4. 2019.
13. Žalobce a) uplatnil v územním řízení námitku ve vztahu k umístění veřejného osvětlení podáním ze dne 23. 4. 2019, v němž (tehdy společně se sousedkou J. M.) uvedli: „*Rovněž máme výhradu ohledně osvětlení, nechceme, aby docházelo ke svícení do našich zahrad.*“ Stavební úřad námitku v rozhodnutí ze dne 2. 12. 2019 (územní rozhodnutí č. 16/2019) zamítl jako nedůvodnou. Na str. 20 a 21 rozhodnutí popsal, kde přesně budou dle projektové dokumentace svítidla umístěna a jaká pravděpodobná úroveň osvitu na nemovitosti žalobce a) z tohoto umístění pramení. Zdůraznil, že přímo u pozemků a stavby žalobce a) žádné svítidlo nebude. Dvě svítidla se budou sice nacházet u severní strany sousedních pozemků parc. č. XM a st. XN, tj. zahrady a domu paní M., které stojí mezi pozemkem parc. č. X, na němž bude umístěna osvětlovaná příjezdová cesta, a pozemkem žalobce a) parc. č. XH, avšak vzhledem ke vzdálenosti těchto svítidel – 17 a 22 m od pozemků žalobce a) – se jeví nepravděpodobné, že by vůbec mohlo docházet k zásahu světla z nich pocházejícího až na pozemek žalobce a). Dále stavební úřad uvedl, že se má jednat o výbojková svítidla 70 W, která mají sloužit k osvětlení veřejných prostor, tj. nově vybudované veřejné komunikace, nikoli sousedních pozemků, a tudíž budou v tomto smyslu osazena a nasměrována. Poukázal také na podmínku č. 30 (součást výroku rozhodnutí), v níž je uvedeno, že „*svítidla veřejného osvětlení budou osazena tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému (nadměrnému) osvětlení pozemků sousedících s pozemkem nově vybudované komunikace SO 101.*“ Svítidla tedy budou dle stavebního úřadu nainstalována tak, aby svítila svisle na zem, ne vodorovně do dálky, přičemž doba svitu bude záviset na způsobu a nastavení spínání osvětlení. Dále stavební úřad dodal, že případné nadměrné osvětlování sousedních pozemků bude řešit s vlastníkem osvětlení úpravou nasměrování, doby svícení, barvy světla, instalací stínítek apod.
14. Odvolání proti územnímu rozhodnutí č. 16/2019 podali žalobci a) a b) společně a k problematice osvětlení v něm uvedli, že s přihlédnutím k současné vyšší intenzitě osvětlení obce po rekonstrukci se důvodně obávají narušení desetiletí zažitého klidu v místní lokalitě, přičemž rady stavebního úřadu na zmírnění dopadů po instalaci svítidel považují za naivní, neboť dle dosavadního přístupu starosty nelze očekávat, že obec, jakožto vlastník svítidel, bude ochotna tyto problémy řešit. Stavební úřad se tak dle žalobců zbavil odpovědnosti. Dále uvedli, že navrhované osvětlení u zahrad bude nadměrnou svítivostí závažně obtěžovat soukromí a omezovat běžné užívání jejich pozemků a že v místě krátkého úseku komunikace není potřebná taková intenzita osvětlení, aby bylo nutné umisťovat dva stožáry přímo u pozemků parc. č. XL a XM.
15. Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 3. 2020, č. j. KUOK 37763/2020 územní rozhodnutí č. 16/2019 zrušil a vrátil věc stavebnímu úřadu k novému projednání. K námitkám vztahujícím se k osvětlení na str. 6 rozhodnutí žalovaný uvedl, že z dokumentace ověřil, že v blízkosti nemovitostí žalobce a) se žádný sloup nenachází, a tudíž nemůže být osvětlením jakkoli dotčen. U nemovitostí žalobce b) jsou sice dle žalovaného dva sloupy veřejného osvětlení umístěny, jeden v blízkosti domu č. p. XJ a druhý na úrovni zahrady u tohoto domu, avšak jedná se o osazení zcela běžné veřejné osvětlení, užívané v běžných ulicích obcí a měst, tudíž nelze předpokládat rušení užívání těchto nemovitostí vlivem nadměrného osvitu, a dále upozornil na zdánlivost nadměrného osvitu, jež je dána tím, že dosud v dané lokalitě žádné světlo nebylo.

16. Stavební úřad následně vyrozuměl účastníky o novém projednání věci sdělením ze dne 15. 6. 2020. Žalobci reagovali na sdělení společným podáním ze dne 5. 7. 2020, které se ale otázky osvětlení netýkalo. Územním rozhodnutím č. 24/2020 ze dne 23. 11. 2020 stavební úřad záměr opětovně umístil, přičemž s námitkou nadměrného osvitu se vypořádal zcela shodně jako v prvním rozhodnutí, a to na č. l. 21 až 22. Žalobci proti tomuto rozhodnutí opět podali společné odvolání, v němž ve vztahu k osvětlení uvedli shodné námitky jako v předchozím odvolání.
17. Žalovaný na str. 7 napadeného rozhodnutí k těmto námitkám uvedl, že se s otázkou umístění veřejného osvětlení dostatečně vypořádal již stavební úřad, s jehož argumenty se žalovaný ztotožnil. Odkázal na zjištění, že v okolí pozemků ve vlastnictví žalobce a) nebylo žádné svítidlo umístěno, tudíž nemůže být osvětlením nijak dotčen. Dále uvedl, že v blízkosti nemovitostí žalobce b) sice byla dvě svítidla umístěna – jedno v blízkosti domu č. p. XJ a druhé v úrovni zahrady u tohoto domu – avšak jedná se o osazení zcela běžného veřejného osvětlení, užívaného v běžných ulicích obcí a měst. Dále dodal, že „*namítaný nadměrný osvit v daném případě se bude jevit jako zdánlivý, když v dané lokalitě dosud žádné osvětlení nebylo,*“ a že rozvoj obce v podobě budování nové zástavby s sebou vždy přináší dopady na stávající obyvatele.
18. V žalobě žalobci vytkli správním orgánům, že se dostatečně nevypořádaly s námitkou vhodného umístění stožárů veřejného osvětlení tak, aby byl brán zřetel na stávající a v daném místě panující pohodu bydlení. Veřejné osvětlení bylo dle žalobců navrženo tak, že zůstala zcela zachována jejich důvodná obava z nadměrného osvitu, přičemž ve spise není založen žádný podklad, který by takové obavy žalobců hodnověrně vyvrátil, tudíž je tvrzení žalovaného, že nelze předpokládat rušení užívání nemovitostí žalobců vlivem nadměrného osvitu, nepřezkoumatelné. V blízkosti žalobce b) jsou umístěny hned dva sloupky veřejného osvětlení, což není proporcionální a vhodné.
19. Krajský soud považuje žalobní bod za nedůvodný.
20. Ve vztahu k žalobci a) žalovaný přisvědčil závěrům stavebního úřadu, který se s jím namítanými obavami z osvitu pozemků vypořádal zcela přesvědčivě a přezkoumatelně odkazem na značnou vzdálenost nemovitostí žalobce a) od obou svítidel, která mají být umístěna na hranici pozemku jeho sousedky. Krajský soud z projektové dokumentace ověřil, že vzdálenost pozemku žalobce parc. č. XH od umístovaných svítidel je skutečně cca 17 a 22 m, jak uvedl stavební úřad, a nadto pozemek žalobce a) a pozemek parc. č. X, na němž budou svítidla k osvětlení komunikace umístěna, oddělují pozemky parc. č. XM a parc. č. st. XN, a tudíž není pravděpodobné, že by případné světlo pocházející ze 70 W výbojek dvou svítidel umístěných severně od pozemku parc. č. X a nasměrovaných svisle na komunikaci, mohlo s ohledem na uvedenou vzdálenost a skutečnost, že pozemek a dům žalobce a) bude od zdroje světla oddělovat i rodinný dům, související stavby a porosty nacházející se na sousedních pozemcích, nad míru přiměřenou poměrům zatěžovat osvit. Žalobce a) se mýlí, dovozuje-li, že byly správní orgány povinny rozptylovat jeho „důvodné obavy“ jakýmkoli podklady. Stavební úřad analýzou údajů vyplývajících z projektové dokumentace a logickou úvahou naopak zdůvodnil, že jsou obavy žalobce a) z nadměrného osvitu nedůvodné. K této zcela přezkoumatelné úvaze založené na popisu místních poměrů nebyl stavební úřad dle krajského soudu povinen opatřovat žádné podklady. Bylo naopak na žalobci a), aby své obavy z nadměrného osvitu jeho nemovitostí lépe konkretizoval a případně opatřil podklady, kterými by svá tvrzení podložil. To však žalobce a) neučinil.

21. Ve vztahu k žalobci b) je situace komplikovanější. Jak již soud uvedl výše, žalobci b) bylo dne 15. 4. 2019 doručeno oznámení o zahájení řízení ze dne 8. 4. 2019. Stavební úřad v oznámení podle § 87 odst. 1 stavebního zákona mj. uvedl, že upouští od ústního jednání a že účastníci mohou své námitky uplatnit do 15 dnů od doručení tohoto oznámení s tím, že k později uplatněným námitkám nebude přihlédnuto. Žalobce b) v této lhůtě, resp. vůbec v průběhu řízení před stavebním úřadem žádnou námitku proti umístění svítidel veřejného osvětlení neuplatnil. Do řízení se zapojil teprve odvoláním ze dne 14. 12. 2019, které společně s žalobcem a) podali proti prvnímu rozhodnutí stavebního úřadu. Žalovaný se odvolací námitkou žalobce b) věcně zabýval, ačkoli tak neměl učinit, neboť dle § 89 odst. 1 věty druhé stavebního zákona platí, že dojde-li k upuštění od ústního jednání, musí být námitky účastníků řízení uplatněny ve stanovené lhůtě, jinak se k nim nepřihlíží. Žalobce b) uplatnil své námitky zjevně opožděně, tj. až v odvolání, tudíž k nim žalovaný přihlížet neměl. Stavební úřad následně po vrácení věci žalovaným vyrozuměl podle § 87 odst. 1 stavebního zákona účastníky o novém projednání věci sdělením ze dne 15. 6. 2020, v němž opětovně mj. uvedl, že upouští od ústního jednání a že účastníci mohou své námitky uplatnit do 15 dnů od doručení tohoto oznámení s tím, že k později uplatněným námitkám nebude přihlédnuto. Žalobce b) však v této lhůtě opět žádnou námitku proti umístění svítidel veřejného osvětlení neuplatnil. Stavební úřad se tudíž v územním rozhodnutí č. 24/2020 zcela správně vypořádal jen s včas uplatněnou námitkou žalobce a) a J. M., neboť žalobce b) žádnou včasnou námitku neuplatnil a povinností stavebního úřadu nebylo vypořádávat se s námitkou, kterou žalobce b) uplatnil jen v odvolání, neboť mohl důvodně předpokládat, že se žalobce b) s vypořádáním jeho námitky žalovaným smířil. Žalobce b) se znovu připojil k námitce obtěžování nadměrným osvitem až v odvolání a žalovaný se také znovu bez ohledu na to, že k této námitce žalobce b) neměl přihlížet, ji v napadeném rozhodnutí věcně posuzoval.
22. Předně je proto třeba uvést, že se žalovaný námitkami žalobce b) proti umístění stavebního objektu *SO 402 Veřejné osvětlení* zabýval nadbytečně, neboť při důsledné aplikaci § 89 odst. 1 věty druhé stavebního zákona měl žalobci b) již v rozhodnutí ze dne 24. 3. 2020 sdělit, že k jeho opožděné námitce nepřihlíží, neboť uvedeným ustanovením upravenou koncentraci řízení není oprávněn v odvolacím řízení prolomit.
23. Krajský soud nicméně s ohledem na postup žalovaného přezkoumal jeho úvahy optikou uplatněných žalobních námitek. Jejich podstata spočívá v tvrzení, že žalovaný nerozptýlil obavu žalobce b), že navržené veřejné osvětlení bude zdrojem nadměrného osvitu, neboť jeho tvrzení, že rušení nemovitostí žalobců nadměrným osvitem nelze předpokládat, je nepřezkoumatelné pro absenci jakéhokoli podkladu. Tuto námitku ale považuje soud za lichou.
24. V odst. 35 rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019-37 Nejvyšší správní soud uvedl, že správný postup při vypořádávání soukromoprávních námitek by měl být takový, že *stavební úřad nejprve občanskoprávní námitku, na jejímž řešení se účastníci nedokázali dohodnout, posoudí z hlediska veřejného práva, tj. „na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem“ (§ 89 odst. 6 věta první a § 114 odst. 3 věta první stavebního zákona). Pokud neshledá rozpor s veřejným právem, který by bránil umístění stavby do území nebo jejímu povolení, učiní si následně o důvodnosti občanskoprávní námitky úsudek, aby mohl rozhodnout ve věci samé (§ 89 odst. 6 věta druhá a § 114 odst. 3 věta druhá stavebního zákona). Stavební zákon neuvádí, podle jakých dalších kritérií si má stavební úřad svůj úsudek učinit, nicméně je*

nasnadě a vyplývá to i z výše citované odborné literatury, že stavební úřad musí zahrnout do své úvahy i soukromoprávní hlediska. V první řadě se nabízí aplikovat analogicky výše citovaný § 1013 občanského zákoníku, byť ten striktně vzato dopadá jen na imise již existující (tj. reálně působící), nikoliv na emise budoucí (tj. jen předpokládané). Úkolem stavebního úřadu tudíž je, jakkoliv se jedná o orgán státní správy a nikoliv obecný soud, aby na základě námítky uplatněné v řízení o umístění či povolení stavby posoudil, zda stavebník nehodlá přivádět imise přímo na pozemek jiného vlastníka (tzv. přímé imise), což § 1013 odst. 1 občanského zákoníku výslovně zapovídá. Zejména pak musí zvážit, zda nehrozí, že imise budou na pozemek jiného vlastníka vnikat samovolně (tzv. nepřímé imise) v míře nepřiměřené místním poměrům, přičemž budou podstatně omezovat obvyklé užívání sousedního pozemku. Stavbu, která by měla takto intenzivní negativní účinky na okolí, by stavební úřad do území neměl vpustit nebo by měl ke snížení těchto dopadů stanovit omezující podmínky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2006, čj. 2 As 44/2005-116, č. 850/2006 Sb. NSS).“ Dále Nejvyšší správní soud v odst. 36 uvedeného rozsudku uvedl, že kritéria pro úsudek stavebního úřadu o občanskoprávní námitce v praxi do značné míry splývají s posuzováním zachování kvality prostředí (dříve „pohody bydlení“) podle § 20 a § 25 vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využití území, ve znění pozdějších předpisů.“

25. Žalobce b) v odvolání namítal, že světlo vycházející ze dvou stožárů veřejného osvětlení v blízkosti jeho nemovitostí bude zdrojem nadměrného osvitu těchto nemovitostí. Sám však vůbec neuvedl, jak k takovému závěru dospěl. Neodkázal na žádnou veřejnoprávní normu, jež by míru osvitu přicházejícího z veřejného osvětlení na soukromou nemovitost regulovalo, a ani netvrdil, natož pak doložil, že by se skutečně jednalo o osvětlování nad míru přiměřenou poměrům. Žalovanému tudíž nelze vytýkat, že byla jeho reakce na takto obecně uplatněnou a ničím nepodloženou námitku kusá a stěží odpovídající ideálu popsanému v odstavci výše. Žalovaný nebyl povinen sám opatřovat studie či výpočty týkající se míry budoucího osvětlení nemovitostí žalobce b), či vyžadovat opatření takových podkladů po stavebníkovi k tomu, aby dokonale vyvrátil neurčité obavy žalobce b), neboť z ustanovení stavebního zákona ani jiných předpisů žádná povinnost předložit studii týkající se osvitu z lamp neplyne. Žalovaný tak nemohl zatížit své rozhodnutí nepřezkoumatelností, pokud na vágně formulovanou námitku stejně vágně a bez exaktního podkladu reagoval tak, že se jedná o osazení zcela běžného veřejného osvětlení, užívaného v běžných ulicích obcí a měst, což vylučuje, že by navržené veřejné osvětlení mělo být zdrojem nadměrného osvitu.
26. Stavební záměr lze hodnotit jako nepřiměřený místním poměrům tehdy, jestliže se jeho očekávané negativní vlivy na okolí mají vymykat ustáleným poměrům buď svou intenzitou, nebo druhově. Typově světelné imise do urbanizované lokality patří, přičemž žalobce b) sám žádné důkazy svědčící o oprávněnosti jeho obav nepředložil (např. jím objednanou a zaplacenou studii) a ani správní orgány nezjistily nic, co by v případě řešeného záměru svědčilo o jejich nadměrné intenzitě. Nadto žalovaný odkázal také na již výše zmíněnou podmínku č. 30 územního rozhodnutí, znějící tak, že „svítidla veřejného osvětlení budou osazena tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému (nadměrnému) osvětlení pozemků sousedících s pozemkem nově vybudované komunikace SO 101.“
27. Dovětkem, že „namítaný nadměrný osvit v daném případě se bude jevit jako zdánlivý, když v dané lokalitě dosud žádné osvětlení nebylo,“ žalovaný stručně vyjádřil to, že při posuzování přiměřenosti poměrům nelze poměřovat stav navrhovaný se stavem původním. Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 6. 9. 2016, č. j. 46 A 78/2014-104, vyjádřil tuto úvahu

obšírněji takto: „Při posuzování důvodnosti občanskoprávní námitky podle § 89 odst. 6 stavebního zákona z roku 2006, kterou uplatnil vlastník sousední dotčené nemovité věci v územním řízení (námitka zastínění místnosti rodinného domu a přilehlé zahrady, námitka obtěžování pohledem), nelze v situaci, kdy pozemek, na nějž má být stavba umístěna, doposud nebyl zastavěn, vycházet z toho, jak významně se stávající poměry změní (porovnání stavu před realizací stavby a po realizaci stavby). Určující je, zda se umísťovaná stavba svými rozměry a jejím umístěním na pozemku nevymyká charakteru okolní zástavby a zda potenciální imise nepřekračují míru druhově i místně obvyklou.“ Žalovaný tedy, byť velmi kuse, žalobci vysvětlil, že míru osvětlení jeho nemovitostí nemůže porovnávat s dosavadním stavem, jímž byla při neexistenci veřejné dopravní komunikace v dané lokalitě úplná tma, neboť v porovnání s dosavadním nulovým osvětlením se nutně jeví umístění dvou zdrojů světla jako nepřiměřené. Žalobci se pak v žalobě omezili jen na konstatování, že dva zdroje světla budou nepřiměřené vždy, aniž však uvedli, jak k tomuto závěru dospěli.

28. Závěrem lze k otázce lamp veřejného osvětlení uvést, že pokud by zejména žalobce b) v budoucnu pociťoval osvit z těchto lamp jako mimořádně obtěžující, má obecnou možnost bránit se proti tomu občanskoprávní žalobou, tudíž nemá uzavřenou cestu k účinné soudní obraně.

Kanalizační řád

29. Dalším z umístěných stavebních objektů jsou i objekty označené v územním rozhodnutí jako SO 302.1 *Kanalizace splašková* a SO 302.2 *Kanalizační přípojky*.
30. Žalobci v žalobě namítli, že umístění nového kanalizačního řadu bylo předčasné, a tudíž nezákonné, neboť umístit nový kanalizační řád je možné teprve po vybudování a zkolaudování nové splaškové kanalizace, nikoliv předtím. Teprve po dokončení jedné stavby včetně znalosti jejích technických parametrů a ověření funkčnosti po kolaudaci je přípustné naprojektovat a následně stavebně povolit stavbu navazující.
31. K této námitce je třeba uvést, že rozsah toho, co je žalobce oprávněn v soudním řízení namítat, je determinován jeho postavením v územním řízení, tj. důvodem jeho účastenství v územním řízení, resp. tím, jaká jeho veřejná subjektivní práva mohla být vydáním napadeného rozhodnutí dotčena (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2014, č. j. 5 As 82/2013-56, a ze dne 7. 3. 2018, č. j. 6 As 419/2017-28).
32. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, dovodil: „Soudní řád správní je svojí povahou ‚obránnou‘ normou. Není normou ‚kontrolní‘, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoli úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv.“
33. V územním řízení je účastenství vlastníků sousedních nemovitostí založeno dotčením jejich vlastnického, resp. jiného věcného práva k těmto sousedním nemovitostem [§ 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona]. Tím je ale současně předurčen rozsah námitek, které jsou vlastníci sousedních nemovitostí oprávněni v územním řízení uplatnit [§ 89 odst. 4 věta druhá a čtvrtá ve spojení s odst. 3 částí věty za středníkem stavebního zákona, podle nichž

osoba, která může být účastníkem řízení podle § 85 odst. 2 písm. a) a b), může uplatňovat námitky proti projednávanému záměru v rozsahu, jakým může být její právo přímo dotčeno, přičemž k námitkám, které nesplňují uvedené požadavky, se nepřihlíží]. Ve stejném rozsahu pak náleží vlastníkům sousedních nemovitých věcí, jakožto žalobcům, aktivní věcná legitimace v soudním řízení. Vlastník sousední nemovitosti je proto oprávněn napadnout územní rozhodnutí pouze takovými námitkami, které souvisejí s ochranou jeho vlastnického (popř. jiného věcného) práva k nemovitým věcem. Naopak mu nepřísluší námitky, jejichž prostřednictvím by se dovolával ochrany práv třetích osob, popř. respektování veřejného zájmu, aniž by tento aspekt jakkoliv přímo souvisel s ochranou jeho vlastnického práva. Pokud by se soud věcně zabýval námitkami žalobce, které nesouvisejí s ochranou jeho vlastnického práva k nemovitostem, dostal by tím žalobce z pozice osoby domáhající se ochrany vlastních veřejných subjektivních práv do pozice dohlázele nad zákonností postupu a rozhodnutí správních orgánů. Takové postavení ale žalobci coby soukromé fyzické osobě nenáleží, a tudíž mu nelze přiznat postavení garanta zákonnosti rozhodování správních orgánů a ani subjektu oprávněného podat žalobu ve veřejném zájmu (§ 66 s. ř. s.).

34. Jelikož žalobci neuvedli, jak by se umístění kanalizačních přípojek k novým šesti domům před vybudováním a zkolaudováním samotné splaškové kanalizace mohlo přímo dotknout jejich právní sféry, tj. jejich vlastnických práv, jedná se o námitku, k níž nemůže soud přihlížet a věcně se jí zabývat. Pouze nad rámec tedy soud dodává, že tvrzení žalobců o možnosti prodloužit kanalizační řad a umístit nové přípojky až po realizaci a kolaudaci splaškové kanalizace není opřeno o žádnou právní normu a nejví se na první pohled jako logické.

Příjezdová komunikace

35. Dalším z umístěných stavebních objektů je objekt označený v územním rozhodnutí jako *SO 101 Komunikace a zpevněné plochy*.
36. Žalobci v žalobě žalovanému vytkli, že se odmítl pro předčasnost zabývat jejich námitkami týkajícími se nové příjezdové komunikace a zachování výškové úrovně stávajících vjezdů na pozemky žalobců, a nepřipustně je odkázal až na navazující řízení stavební.
37. Stavební úřad v podmínce č. 4 územního rozhodnutí uvedl, že v případě stavebního objektu SO 101 bude na územní rozhodnutí navazovat řízení o povolení stavby vedené speciálním stavebním úřadem – silničním správním úřadem podle § 40 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Žalobci poprvé v odvolání proti prvému územnímu rozhodnutí namítali, že v územním rozhodnutí „není zmínka o podmínce a způsobu napojení na stávající vjezdy do objektů“. Na tuto námitku žalovaný již v kasačním rozhodnutí ze dne 24. 36. 2020 na str. 6 uvedl, že zachování výškové úrovně stávajících sjezdů je řešeno doloženou dokumentací (vzorový příčný řez), kdy nová zástavba navazuje na stávající okolní terén, a současně žalovaný poukázal na možnost žalobců uplatňovat námitky k provádění stavby v navazujícím stavebním řízení. Žalobci, aniž by vypořádání žalovaného jakkoli reflektovali, uplatnili totožnou námitku znovu i v odvolání proti druhému územnímu rozhodnutí. Žalovaný proto na str. 8 napadeného rozhodnutí znovu zopakoval totéž.
38. Obsah napadeného rozhodnutí tudíž důvodnost této námitky vyvrací. Žalovaný se neodmítl námitkou žalobců zabývat, nýbrž odkázal na obsah jednoho z výkresů projektové dokumentace, jenž má svědčit o tom, že nová komunikace navazuje na stávající

okolní terén, a pouze nad rámec odkázal žalobce s případnými dalšími námitkami proti způsobu provádění stavby do stavebního řízení. Tomuto postupu nemá soud co vytknout.

Náhradní výsadba

39. Poslední žalobní námitkou vytýkali žalobci nevykonatelnosti výroku č. III rozhodnutí stavebního úřadu o náhradní výsadbě. Tento výrok je dle žalobců nevykonatelný a de facto nulitní z důvodu absence lhůty pro její provedení, takže je de facto pouze na vůli stavebníka, zda vůbec a kdy náhradní výsadbu provede, což je v rozporu s platnou legislativou na úseku ochrany dřevin.
40. Námitka nevykonatelnosti výroku rozhodnutí o náhradní výsadbě (výrok III) je opět námitkou, která žalobcům nepřísluší, neboť jí vytýkají nezákonnost, která s ochranou jejich vlastnického práva k nemovitým věcem nijak nesouvisí, resp. žalobci takovou souvislost v žalobě neuvedli. Účelem uložení povinnosti náhradní výsadby je kompenzovat ekologickou újmu vzniklou pokácením dřevin, jedná se tedy o nástroj ochrany veřejného zájmu. Souvislost náhradní výsadby s ochranou vlastnického práva k určité nemovitosti je sice představitelná, např. pokud by měla náhradní výsadba suplovat dřevinu, která vlastníku pozemku zajišťovala ochranu před pohledovými imisemi, či mu poskytovala vítaný stín apod., takové skutečnosti by však dotčený vlastník musel v postavení žalobce tvrdit, což žalobci v posuzovaném případě neučinili.
41. Jedná se tak i zde o žalobní bod, jímž žalobci překročili rámec námitek, který jim přísluší uplatňovat.

D) Závěr a náklady řízení

42. Jelikož soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
43. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalovanému dle obsahu spisu v řízení žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 29. března 2023

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu